

אוסף סיפורים "תקנ"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשי הקשר שלכם או כתובות של מעוניינים בעלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אך הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

האסיר ששמר שבת "ניצוצות"

אחד הרבנים בארה"ב שמתפקידו הרבניים היה לבוא פעם בחודש לאחד מבתי הסוהר הגדולים באיזור מגוריו לחזק את אחינו בני ישראל השוהים שם, סיפר, ששנה אחת הוא בא לבית הכלא בערב ראש השנה ודיבר עם האסירים על מהותו של היום הגדול והנורא "ראש השנה" שהוא יום דין לכל באי עולם וכל מה שקורה לאדם במשך השנה, הכל הוא תוצאה של מה שנגזר עליו בראש השנה. בתוך דבריו הביא את עצתם של גדולי ישראל שהרוצה לצאת זכאי ביום הדין אפילו אם רח"ל לא הרבה במעשים טובים בשנה החולפת, ולא זכאי שיגזרו עליו גזירות טובות רח"ל, אם יקבל על עצמו קבלה טובה, אפילו קבלה אחת, קבלה טובה זו תעזור לו לזכות ביום הדין.

בסיום הדרשה ביקש הרב מהאסירים לשבת חמש דקות עם עצמם בשקט, ושכל אחד מהם יקבל על עצמו לקיים איזו מצוה אפילו קטנה ביותר אבל בשלימות כל החיים, בזכות זה יזכו להיכתב ולהיחתם לשנה טובה ומתוקה. היושבים בבית הכלא היו רובם ככולם רחוקים משמירת תורה ומצוות, ע"כ הדגיש הרב בדרשתו שאפילו מצוה הכי קטנה תתקבל בשמים כדבר גדול מאוד.

לאחר הדרשה ניגש אל הרב אחד האסירים בשם קארל ואמר, שהוא קיבל על עצמו מצות שבת, אך הוא לא יודע מה ואיך לקיים זאת. כששמע הרב את קבלתו ניסה להניאו מכך היות ולא קל לקיים את המצוה הזו מחמת פרטיה ודקדוקיה הרבים, בפרט ליהודי כל כך רחוק משמירת תורה ומצוות. ע"כ ניסה הרב להניאו מכך, ואמר לו, למה לך לקבל כזו מצוה מורכבת, קח איזו מצוה קלה ככיפה, ציצית וכדו'. אבל קארל בשלו, שמעתי פעם על שבת, והחלטתי שאת המצוה הזו אני מעוניין לקבל על עצמי, אפילו אם זה קשה, מכיון שקבלתי על עצמי ברצינות לקיים את מצות שבת, אני לא חוזר בשום אופן מקבלתי, השאלה שלי היא רק, כבוד הרב, איך לקיים זאת? כשראה הרב את נחישותו לקיים את קבלתו, אמר לו הרב, אני אשיג לך בעזרת ה' ספר על הלכות שבת, ומכיון שקארל לא ידע לשון הקודש רק אנגלית על כן קנה לו הרב את הספר של הרב שמעון היידה מלייקווד על ל"ט אבות מלאכות באנגלית ושלח לו את הספר לבית הסוהר.

בראש חודש חשון כשבא הרב לתת את דרשתו החודשית התבונן בפני האסירים, והנה הוא לא רואה את קארל ביניהם, שאל הרב איפה קארל ? מה הרב לא יודע, סיפור נורא ומופלא התרחש עמו, אמרו האסירים, ביום שהוא קיבל את הספר על הלכות שבת שהרב שלח לו, הוא התחיל ללמוד בזה בהתמדה וברצינות, אבל ככל שלמד יותר ראה שהוא יודע פחות, ואינו יכול לקיים את מצות השבת כהלכתה עד שלא ידע את הספר ישר והפוך, על כן הוא החליט שעד שלא ידע את הספר על בוריו, מה מותר ומה אסור, הוא הולך להישאר בשבת בחדרו ולא לעשות כלום כל השבת כדי שלא יכשל חלילה באיזו הלכה שאינו יודע – שלא יפר ח"ו את קבלתו האמיצה והחזקה . רבי, המשיכו האסירים וסיפרו, הוא לקח זאת כל כך ברצינות עד שהוא אפילו לא נגע בכף או מזלג כי חשש שמא אסור לגעת בהם, והיו צריכים חבריו האסירים להכניס לו את האוכל לפה, כך הוא נהג שתי שבתות עשרים וחמש שעות מכניסת השבת ועד צאתה ולא הניע איבר ולא נגע בכלום, מחשש שמא יחלל את שבת קודש.

אחרי השבתות הללו הוא נקרא יום אחד להנהלת בית הסוהר ומאז לא ראינו אותו . אח"כ נודע לנו שהממשלה החליטה מחוסר מקום בבית הסוהר לעשות תוכנית ניסיונית ולשחרר מכל בית סוהר כמה אסירים למעצר בית עם מעקב אלקטרוני, ואם זה יצליח ירחיבו את הרעיון לעוד אסירים ועי"כ יתפנה הרבה מקום בבתי הסוהר, עובדה שתחסוך מיליוני דולרים לאוצר האמריקני, מתוך הקהל הרב של מאה ועשרים אלף אסירים שיש בבית הסוהר שלנו נסחרו ארבעה לתוכנית זו וקארל היה אחד מהארבעה. וכךזכה לצאת מהכלא !

הרב יצא מכליו מרוב התפעמות בהתרחשות הניסית שארעה עמו בהתגשמות החלטתו וקבלתו האמיצה ללא פשרות, הוא ראה בו את התגשמות דברי רבנו יונה בריש ספרו הנאדר בקודש שערי תשובה: "כי יעזור ה' לשבים כאשר אין יד טבעם משגת, ויחדש בקרבם רוח טהרה להשיג מעלת אהבתו, שנאמר (שם ל ע"ב): ושבת עד ה' א-לקיך ושמעת בקולו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך, בכל לבבך ובכל נפשך. ואומר בגוף הענין (שם שם ו): ומל ה' א-לקיך את לבבך ואת לבב זרעך – להשיג אהבתו. "התקיים בו מאמר חז"ל במסכת שבת (ק"ח, ב) "רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים שנאמר כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכתוב בתריה והביאותים אל הר קדש ..."

הרב החליט שהוא חייב ללכת לבקר את קארל בביתו, כשבא ראה אותו יושב ולומד בהתמדה עצומה את הספר הלכות שבת, וכך במשך הזמן המשיך להתקדם ביהדות עד שכיום הוא יושב והוגה בתורה כל היום, ועולה ומתעלה במעלות התורה והיראה, עדיו לגדולות ...

לכל הנס והמהפך הגדול הזה, זכה ר' יהודה (קארל לשעבר) בזכות דבר אחד "החלטה" אבל החלטה בכל מחיר, החלטה ששום מכשול לא יעמוד בפני קיומה, כשזו עוצמת ההחלטה זוכים לניסים מהשמים כדי לקיימה.

הזמן היקר (ספר 'גדול בישראל')

היה זה לפני כמה שנים, כשארכיוני 'הסוכנות היהודית' נפתחו לעיון הציבור, סקרנים והיסטוריונים קיבלו גישה למסמכים מרתקים, ששפכו אור על השנים הראשונות של היישוב היהודי המתחדש בארץ ישראל. בין היתר, נמצא באחד הארכיונים מסמך מהוה למחצה, מכתב שהדיו בו נרשם דהה זה מכבר, הטומן בחובו סיפור מפליא...

על המכתב חתום הגאון רבי שלמה זלמן גרוסמן זצ"ל, איש צפת נודע, שכיהן באותה עת בתפקיד ממונה הכשרות בגליל וסביבותיו. מתוקף תפקידו, נדרש לא פעם לדון ולקבל הכרעות בשאלות הלכתיות סבוכות, ולשם כך היה שוכר חמור חסון, ויוצא עמו לטבריה - למעונו של הגה"צ רבי משה קליערס זצ"ל שכיהן אז כרבה של טבריה, כדי לקבל תשובה הלכתית סדורה בשאלות ההלכתיות שעל הפרק.

במכתב, הוא מתאר בעיה עמה הוא מתמודד, ומבקש את עזרת הסוכנות היהודית להמציא לו הלוואה בסך שתי לירות, שתסייע לו לפתור את הבעיה. ומהי אותה בעיה סבוכה לשמה פנה הרב גרוסמן במכתב מיוחד? מהו אותו צורך מהותי בשלו מבקש הרב גרוסמן הלוואה לא שגרתית?

ובכן, מנהגו של הרב גרוסמן היה, שלא לכלות לריק את הזמן בו הוא שוהה בדרך, יושב על החמור באפס מעש. הן אמת כי טלטולי הדרך אינם פשוטים, הישיבה על אוכף חמור אינה נוחה במיוחד, הגשם חובט בחורף והשמש מכה בקיץ. ובכל זאת היעלה על הדעת להעביר את זמן הרכיבה בחוסר מעש? האם הוא יכול להרשות לעצמו לבזבז את זמן הנסיעה ללא תועלת? לפיכך, נהג הרב גרוסמן ליטול עמו ספר, וביושבו על החמור - ישב והגה בתורה! לא בבית המדרש ההומה מאדם, ולא כשחברותא לצידו - אלא חמור בלבד... ובכל זאת, הוא לא יכול לתת לשעות כה ארוכות לחלוף בלא כלום, ולפיכך הוא מנצל כל רגע ורגע מהנסיעה ללימוד תורה: ידו האחת אוחזת במושכות החמור כדי להובילו נכוחה בדרך, וידו השניה מחזיקה בגמרא גדולה, מתוכה לומד הוא בהתמדה ובמתיקות...

עתה, נתקל הרב בבעיה. הוא כבר לא צעיר, כוחותיו כבר לא עומדים לו. הוא מתקשה להמשיך לרכב על החמור כשרק יד אחת אוחזת במושכות, ואילו היד השניה מחזיקה את הגמרא. אולם חולשתו אינה תירוץ להפסיק את הלימוד בדרך, שהרי לא ניתן להעביר את הזמן בלי לנצלו היטב! לפיכך - הוא מעלה בדעתו רעיון גאוני, ופונה לנגר בבקשה שיבנה לו סטנדר מותאם לצווארו של חמור. כך יוכל להרכיב את הסטנדר על החמור קודם היציאה לדרך, להניח עליו את הגמרא וללמוד בניחותא, כששתי ידיו אוחזות במושכות... אלא שהנגר אינו עובד בחינם, הוא דורש בשכרו שתי לירות. שתי לירות היו הון תועפות עבור יהודי כמו הרב גרוסמן באותן שנים קשות, אך גם הקושי הכספי לא מכריע את רצונו לנצל את הזמן היטב... בגלל זה, רק בשל כך, חש הרב גרוסמן כי זה הזמן לפנות לרשויות בבקשת הלוואה בת שתי לירות, עד שירווח מצבו הכלכלי! לא לצרכיו האישיים, לא לצורך כלכלת ביתו המתקיים בדוחק, לא כדי להיטיב את תנאי חייו, אלא כדי לסייע לו לנצל את הזמן, לנצל כל רגע מהדרך!

אין לדעת אם הסוכנות נענתה לבקשתו ורווח לו אם לאו, אבל מה שברור - שאנו הרווחנו מסיפורו זה, המופיע בספר 'גדול בישראל' - תולדות אחיינו הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל, מסר לחיים: יכול אדם לחשוב שהוא עסוק מאוד, מאוד מאוד אפילו. הנה, עכשיו הוא בדרך, בטלטולים, בטח אינו יכול להתרכז די הצורך... הנה, עכשיו הוא בתור לבנק או לקופת החולים, זה לא הזמן לעסוק בסוגיא קשה ומורכבת... הנה, עכשיו הוא בעבודה או ממתין לחברותא בכולל, מה כבר אפשר להספיק עכשיו? אבל הגילוי הזה מטלטל ומהדהד: אם הזמן יקר וחשוב, אם מעריכים כל דקה, אם מבינים את משמעותו של כל רגע, מוצאים את הדרך ואת הנוסחה לנצל כל רגע. כן, גם רגע של המתנה, גם רגע של דרך, גם רגע שנראה שאין איך לנצלו. במעט התבוננות וחשיבה, ניתן להפוך כל רגע אבוד לרגע מרומם, ניתן לנצל כל דקה לקנות קנייני נצח!

אם אנו בדרכים - אין צורך בסטנדר, די בשיעור תורני מוקלט או טלפוני, שינעים וינאם ברקע. כדאי גם להחזיק בכיס חוברת משנה או הלכה, לבטח ימצאו במשך היום חמש דקות של המתנה כאן או שם, ונוכל לנצל אותן. כל רגע הוא יקר, כל שניה היא חשובה, הבה ננצל את מתנת הזמן היטב ונזכה לקנות אוצרות נצח ברגעים ספורים!

הלילה הגורלי של אירה (אירה מוסקוב)

גדלתי ברוסיה הקומוניסטית כבת יחידה לאמי האלמנה, שהרעיפה עלי המון חום ואהבה, ופינקה אותי למרות היכולת הכלכלית הנמוכה שהייתה לה. אני זוכרת בבירור דירה דלה, קירות מפויחים ותורים ארוכים לרכישת צרכים בסיסיים.

גדלתי באווירה של סיסמאות שונות בדבר שוויון לעם ואהבתו הבלתי תלויה של לנין... הסיסמאות של הקומוניזם הלהיבו אותי מאוד. נטלתי חלק בכל הפגנה ובכל פעילות, ורכשתי לי מוניטין כקומוניסטית מושבעת ומקובלת מאוד בחברה.

כשהגעתי לגיל שבו היה עלי להירשם לתנועת הנוער - הקומסומול - נדרשתי להביא תעודת לידה ואישור מההורים. אמי דחתה מיום ליום את מתן תעודת הלידה, ואני שהייתי מפונקת ובדרך כלל גם קיבלתי כל מה שרציתי, כעסתי ורגזתי על ההזנחה שלה, על שאינה ממחרת לחפש את התעודה שאבדה לדבריה, ועל הזלזול שלה בי.

הגיע היום האחרון בו אפשר להירשם לקומסומול. אימא הבטיחה שלא תלך לישון בלילה עד שתמצא את תעודת הלידה שלי, ומחר אמצא אותה על השולחן.

כשקמתי בבוקר לא נמצאה כל תעודה על השולחן, ולעומת זאת היה שם פתק בכתב ידה של אמי, שהיה עליה לנסוע דחוף למספר ימים אל מחוץ לעיר ושלא אדאג לה. הכעס שלי התערבב בדאגה. לא הבנתי מה קורה, אך תחושתי שידרה לי שיש דברים רציניים בגו. אכן, התחושה הייתה מוצדקת. כשחזרה אמי לאחר שלושה ימים, הכינה לנו כוסות תה במטבח הקטון, מקום בו עמד הסמובר הישן. אימא סיפרה לי בעדינות כששפתיה רוטטות

ודמעות זולגות על לחייה המקומטות, כי אני באמת לא שלה... אני מאומצת! נולדתי למשפחה יהודייה עדינה ומקסימה, וכאשר היטלר נכנס לרוסיה, חיו היהודים בפחד נוראי ממה שיעלול לקרות להם. אמי האמיתית העבירה אותי למטפלת הגויה (אמי) שסייעה לה וביקשה שתשמור עלי 'רק' עד לאחר המלחמה, ואז היא תגיע ותיקח אותי ממנה. כך גדלתי ללא ידיעה שאמי איננה אמי ואני, למעשה... יהודיה.

יהודיה? אני? יש רק שתי ילדות יהודיות בכיתה שלי ואני ממש לא אוהבת אותן. הכול צוחקים מהן ומכנים אותן בשמות גנאי. לא. זה פשוט לא יכול להיות שגם אני יהודיה! בכיתי, רקעתי ברגליי, הכחשתי, אך שום דבר לא עזר לי. תעודת הלידה ה'אבודה' נמצאה ובה גיליתי את שמי החדש-ישן ושם גם ראו עיניי את הלאום – אני אכן יהודיה.

עברו מספר שנים. אמי החלה לדבר על לבי שהיא הולכת ומזדקנת וקרובי משפחה אין לה. מה יהא עלי כשהיא תמות? מי ידאג לי? – היא ניסתה לשכנע אותי ליצור קשר עם ארץ היהודים ולהתחיל לברר אם מישהו מבני המשפחה ניצל מן המלחמה. בתחילה סירבתי בכל התוקף, אמרתי לאמי שהיא האם היחידה שלי, והוספתי שאם אמי האמיתית אינה מחפשת אותי – אז גם אני לא מעוניינת לא בה ולא במשפחתה. לאחר חודשים רבים של דיבורים והפצרות, ישבתי וכתבתי מכתב לארגון הצלב האדום ובו כללתי את הפרטים במועטים הידועים לי על עצמי.

יום אחד, חודשים ספורים לאחר משלוח המכתב, הגיעה התגובה מהצלב האדום. לבי הלם בחוזקה כשקרעתי את המעטפה. במכתב רשמי נכתב לי שסבתי מצד אבי חיה בארץ ישראל וכי לעונג הוא להם לצרף את מכתבה של סבתי אליי. מכתב מרגש ונוגע ללב כתבה לי סבתי. היא ציינה שהיא כבר מבוגרת מאוד ומשתוקקת להתראות עמי. היא מציעה לשלוח לי כרטיס כדי שאוכל לבוא לארץ במסגרת איחוד קרובים. היא הבטיחה להתמסר לכל צרכי בעת הביקור, ובלבד שתזכה לראותני.

האמת? – חששתי מאוד. ברדיו הרוסי חזרה הפרופגנדה (התעמולה) והבהירה שארץ ישראל היא ארץ שוממה, שאפילו אין בה די מים לכולם, שאנשי הארץ חיים בתנאים פרימיטיביים, בבקתות ישנות, ושהם נלחמים עם הערבים בלי הפסק.

קצת התלבטות, קצת לחץ מצד אמי המאמצת, ויום אחד מצאתי את עצמי בדרך לארצם השל היהודים (עדיין לא הרגשתי את עצמי שייכת, ועוד לא קראתי לעצמי יהודיה, אפילו בתת-מודע), כשבתיקי ארוזים סבון, מגבת ועוד מצרכים שלפי הבנתי לא אוכל להשיג בארץ.

מה אומר ומה אדבר? הייתי המומה לנוכח השפע שמצאתי בארץ, שפע שבוודאי לא ראיתי כמותו בברית המועצות. סבתא קיבלה מעט שילומים מגרמניה ואחוז גדול מן הכסף רצתה להוציא עליי, שאינה בארץ ואשאף להמשיך לגור פה. כתבתי מכתבים ארוכים ומפורטים לאמי בברית המועצות. סיפרתי לה על הטיולים, על השמש, על האנשים

האדיבים - היא התלהבה ועודדה אותי להאריך את הכרטיס. הביקור הקצר שלי התארך ובסיומו נרשמתי ללמוד שנה אחת באוניברסיטה העברית בירושלים, במימון סבתי כמובן. חשבתי שאנצל את השנה ללמוד קצת עברית, לטייל וליהנות מהחופש האמיתי (בשונה מן החופש המזויף שהציעה לנו הממשלה הקומוניסטית) שכמותו לא ידעתי. סבתא ציידה אותי בבגדים, נעליים וספרים. היא וידאה שיהיה לי טוב ובהחלט הצליחה.

בתחילת שנת הלימודים פגשתי באוניברסיטה את בעלי, משה. מיד מצאנו חן זה בעיני זה, אך משה הבהיר לי כבר בתחילה: "אירה", הוא אמר לי, "את רואה את הכיפה שאני חובש? – דרך היהדות היא דרך חיים עבוירי ואני רוצה להקים אתך בית שבו שומרים תורה ומצוות". היה לי חסר של עשרים שנה, אך לא היססתי בכלל. התחלתי ללמוד יהדות, דברים בסיסיים שידועים לילדים, לא היו מוכרים לי בכלל. אך הייתי נחרצת.

היום אפשר לראות בחנויות ספרים ללימודי יהדות במגוון שפות וגם ברוסית, אבל אז, לפני קרוב לחמישים שנה, לא מצאתי ספרים כאלו והלימוד נעשה עם מורים וחברים ששמחו לתרום לאוצר הידיעות שלי.

כשהתחנתי ידעתי שעדיין לא הודבק הפער ועל כן גם אחרי החתונה הרביתי ללמוד ולהשתתף בדיונים ובשיעורים. זה היה מדהים שכאשר נודע לאמי המאמצת על השינוי המהותי שעשיתי בחיי, היא נזכרה בבית של הוריי, שגם שם הייתה אמי מדליקה נרות שבת וגם שם היו חוקים יהודיים, דומים לאלו שעליהם סיפרתי לה...

כשילדי ונכדי מגיעים לביתי, אני מקווה שהוריי הביולוגיים יכולים לראות אותם מלמעלה והם גאים בדרך שבה גידלתי אותם ובה הם ממשיכים.

המעגן (ישראל אהרן קלצקין)

אספר לך סיפור שקצת הייתי קשור אליו וראיתי את נחישותו של אחיך שהציל עשוק מיד עושקו.

וכך סיפר לי: יש לי בייסמנט מתחת לביתי שאני משכיר למגורים, יום אחד הגיע יהודי ואמר שקוראים לו כך וכך והוא מבקש לשכור את הבייסמנט, הוא סיפר שהוא בודד שעלה מהארץ לצרכי פרנסה וישלם בזמן כהוגן.

שום דבר לא היה נראה לי חשוד, הוא שילם מראש עבור רבעון ונכנס לדירה, אך זו הייתה הפעם היחידה שראיתי כסף ממנו, לימים התברר לי כי שמו האמיתי הוא לא מה שאמר לי וחתם איתי, אך גם שמעתי שהוא גבר אלים ולא כדאי להתעסק איתו, מכיון

שאינ לי כח לצרות, קיבלתי את הדין באהבה ולא ניסיתי לעשות כלום בנידון, קיויתי אל ה' שיעזור לי.

יום אחד נוקש אצלי בדלת אברך חסידי, 'קוראים לי אברהם קלצקין' הוא אומר 'ואני צריך לדבר איתך משהו חשוב'. הוא בא והציע לי לשלם את כל החוב שלו, בתנאי שאשתף פעולה עם תוכניתו, אך אם אסרב, עלי להבטיח לו מראש כי לא אגלה לאף אחד שום דבר עד לאחר גמר הענין.

אחיק סיפר לי כי האיש שמתגורר בבייסמנט ברח מהארץ ומעגן את אשתו, כבר כמה שנים שאשתו הצעירה שרויה בצער ואין מי שיוכל לסייע בידה, כי כולם מפחדים ממנו ויש לו שם של מאפיונר וכנראה גם חוששים שיש לו קשרים עם אנשי העולם התחתון. אני חבר שלו מהעבר ואני יודע שהוא 'נמר של נייר', אני מבקש שתתן לי העתק של מפתח הבית שלו ואני אפתיע אותו בלי שיהיה שהות בידו להתחמק ולא אצא ממנו בלי גט. הסכמתי ונתתי לו העתק של המפתח ולמחרת אכן קיבלתי בחזרה את המפתח עם הסכום שהתחייב לי שלא שולם לי שכירות.

אחיק הודה לי וסיפר כי הגיע באישון לילה, עם שלשה דיינים וסופר ושליח הולכה, ולצידנו פסע איש שחור ענק 'הר אדם' שמבט אחד בעיניו הרושפות והבטה קלה על שרירי זרועותיו, עלולים לשתק את הבן אדם שמתבונן בו. פתח את הדלת וניגש הישר אל חדר השינה תוך ניתוק תקע הטלפון מהשקע (עידן טרום סלולרי) והציג בפניו עובדה מוגמרת ללא אפשרות אחרת: 'גט ועכשיו'.

קולו רעד, הוא לא ציפה להפתעה כזו מחבירו לשעבר ושאל בפחד 'אברמל, אתה רציני?' והוא ענה לו: 'אשה קונה את עצמה בשני דרכים, בגט או במיתת הבעל' תחליט איזה מהם אתה בוחר, הלילה אשתך משתחררת מעגינותה ואתה תחליט באיזה אופן אתה בוחר.

אחיק הביא איתו דיין מומחה שהורה איך לעשות שיהיה גט כשר ללא דופי, גם אם נזדקק ל'כופין אותו עד שיאמר רוצה אני' וכדברי הרמב"ם כי באמת אין יהודי שרוצה לעשות רע, אלא שהיצר מתערב וכשכופין אותו, בעצם כופין את היצר הרע להיכנע וללכת בתלם. הנה עוד הוכחה שיש מצבים שצריך לדבר לאנשים מסויימים בשפה שהם מבינים.

המת שנעלם (להתעדן באהבתך, גיליון 473)

ידועה התקופה בה חששו הכל מגזרת 'ניתוחי מתים'. כאשר מידי פעם נטלו הרופאים גופות נפטרים יהודים וניתחו אותם, באופן המנוגד להלכה ולכבוד הנפטר.

באחד הימים, באותה תקופה, נפטר יהודי אחד, שבסמוך לביתו היתה פנימית בחורים. מיד לאחר פטירתו לקחו הבחורים את גופת הנפטר, הכניסוה למקום והחביאוה באחד מחדרי הפנימיה. המשטרה לא התכוונה לוותר על טרפה כה בקלות והיא נערכה בכוחות גדולים כדי לפרוץ לתוך הפנימיה ולקחת את המת לנתיחה שלאחר המוות. מנגד, גם הבחורים לא התכוונו לוותר בקלות על כבוד הנפטר. הם לקחו את הנפטר והניחוהו בקומה השלישית של חדרי הפנימיה, כשלאורך כל המדרגות הניחו מיטות וארונות, שפכו מים ושמן על כל המדרגות והניחו כל חפץ ומכשול היכול למנוע את כניסת המשטרה לבנין. אבל המשטרה היא משטרה, ולאחר מאבק של שש שעות עם כוחות שיטור עצומים, אלות, גז מדמיע ושאר כלי משחית, הם הצליחו סוף סוף להגיע לחדר בו שכב הנפטר.

בפרצוף של מנצחים, תפסו ארבעה שוטרים את המיטה, לקחו את גופת הנפטר לאמבולנס, ופתחו בנסיעה לכיוון אבו כביר, המקום בו ניתחו מתים רח"ל. לאחר כרבע שעה של נסיעה החלו לפתע תזוזות מתחת לטלית, פחד פחדים, תחיית המתים כפשוטה. ה'מת' קם ממיטתו ויצא מהאמבולנס... למותר לציין שאלו נזקקו כעת לאמבולנס, היו השוטרים עצמם, שזכו לראות בעיניהם תחיית המתים כפשוטו ...

להיכן נעלם המת האמיתי? דקה לאחר שהמשטרה נסעה עם ה'מת' – החי, הוציאו הבחורים את הנפטר האמיתי, ששהה בקומת הקרקע, ולקחו אותו לקבורה בשקט ובשלוה. המשטרה נלחמה בכל עוז ותעצומות כדי לקחת 'מת – חי' שכביכול שהה בקומה השלישית, בזמן שהמת האמיתי שכן לבטח בקומת הקרקע מבלי שאף אחד שמר עליו.

הקשר העמוק (הרה"ח ר' שבתי סלבטיצקי)

עצב ויגון ניבטו מעיניהם של שני בני זוג חסידיים שהתגוררו באחת הקהילות היהודיות הגדולות בארצות הברית, לאחר שאמש הייתה עוד 'תקרית' עם בתם המתבגרת. הם ישבו שותקים והרהרו במצב החדש והלא מרנין, כשמדי פעם שברו את השתיקה ושאלו זה את זה בקול מיואש: "מה עושים?".

ניתן לומר שהם היו ההורים האידיאליים - מסורים, חכמים ורגישים ושפעו אהבה וחום לילדיהם. הילדים גם הם היו מוצלחים, חסידיים ומחונכים ועד לא מכבר הכול פחות או יותר התנהל על מי מנוחות. אלא שכבר מזה תקופה שבתם הגדולה מאתגרת את דרך חינוכם ובודקת חדשות לבקרים את הגבולות.

הכול התחיל לאחר שהתפתחה חברות אמיצה בינה לבין כמה בנות שיראת שמיים "איננה סימן ההיכר שלהן", והחלה אצלה הדרדרות רוחנית מהירה. מלבד כאב ועצב, היה בלב ההורים גם חשש גדול שהנהגתה של בתם תשפיע לרעה על שאר אחיה והם החליטו להתייעץ עם רבם האם עליהם להמשיך 'להכיל' את המצב, או שמא נכון יהיה למצוא לה מסגרת לימודים מתאימה הכוללת שינה, וכך לצמצם את הסיכון שאחיה יושפעו ממנה וילכו אף הם בדרכה. לאחר שהציגו בפניו את תמונת המצב לאשורה, הביע הרב את דעתו לפיה אין למהר לעשות צעד מרחיק לכת שכזה ולהעבירה למוסד לימודים פנימייתי, אלא

שעליהם להציב לה כללי התנהגות ברורים שהיא תקבל עליה לעמוד בהם. בעצת רבם סיכמו ההורים עם בתם כי בעודה בבית היא תשמור שבת כהלכתה, תקפיד על כשרות, תתלבש באופן הולם, וכן תחזור הביתה מהשוטטות הלילית שלה עם חברותיה, לא יאוחר משתים עשרה בלילה .

תקופה מסוימת הבת אכן עמדה בהתחייבויותיה ועד שעת חצות היא כבר שבה לבית, אך אז החלה שחיקה איטית ועקבית ובמקום בשתים עשרה, היא חזרה בשתים עשרה ורבע, וחצי ואפילו אחר כך. כשהגדישה את הסאה ובאחת בלילה עוד לא שבה, המתין אביה ער בחדרו עד שנשמע קול פתיחת הדלת והוא הזדרז אליה ואמר: "יקירתי, אנחנו כבר הרבה אחרי שתים עשרה" ... "אוקי, ומה כעת?" שאלה הבת. "מצטער, אבל הלילה את תצטרכי לישון בחדר המבוא לבית" "ברצינות?" שאלה הבת בהבעת תימהון. "כן", השיב האב מתקשה להסתיר את הדמעות .

כעבור דקה או שתיים יצא האב עם מזרן , שמיכה וכרית ואמר: "אם את ישנה מחוץ לבית, לפחות שתוכלי לישון בנוחות" ... עברו עוד כמה דקות והאב יצא בשנית והזמינה להיכנס לבית לאכול. "בטח את רעבה מאוד", אמר בקול אבהי. כשנכנסה, היא גילתה להפתעתה שעוד טרם חזרה כבר עמל אביה להכין לה ארוחה כלבבה. "אני מניח שאת לא אכלת כלום כמעט, תאכלי", אמר כשראה אותה מהורהרת . כשכבר עמדה לסיים את ארוחת "הערב", ראתה הבת שאביה מוציא כיסא לחדר הכניסה לבית ומתיישב עליו כשגמרא גדולה בידו". אבא, מה זה?" שאלה, והוא ענה בפשטות: "את צריכה לישון הלילה בחדר המדרגות, אני לא אתן לך לישון ככה לבד. אז את תישני, ואני אשב כאן לצידך וכבר אלמד את חוק לימודי למחר" ...

אם נראה היה שהיא ישנה באותו לילה, לא היה זה אלא למראית עין. בתוכה התחוללה סערת רגשות עצומה. פתאום התחוור לה איזה קשר עמוק יש לאביה אליה, ולתודעתה חלחלה ההבנה כמה כאב וצער היא מעוללת לו בהתנהגותה. היא ראתה איך שגם כשהוא מתוסכל מהתנהלותה, הוא קודם כל אבא. גם כשהיא בועטת בדרכו, הוא קשור קשר בל ינתק אליה – לבתו. אותו לילה הבהיר לה שהיא 'גדלה בחיק אביה', והצליח להחזיר אותה לעצמה ולדרך הנכונה.

השען (האמנתי ואדברה)

אדם, עלה מגרמניה אחרי המלחמה לארץ ישראל. והגיע בגפו לתל אביב. אנשים טובים עזרו לו להשתקם ולמצוא עבודה שתתאים לגופו החלוש, והציעו לו להיות שען. למד את רזי המקצוע, והחליט לשכור חנות קטנה ולהתחיל לעבוד. מישהו מאנשי הקהילה, יהודי בעל לב רחב שהיה לו בית מסחר גדול ומכובד. הסכים לשכור לו פינה קטנה במחיר צנוע בירכתי בית העסק שלו, הסוחר הנדיב עשה הוא הודה לסוחר על טוב ליבו, והסכים לתנאי, חוזה השכירות נכתב ונחתם כדת וכדין. וחנות השעונים החלה לקרום עור וגידים. אט אט רכש חוג לקוחות, שעונים מכל המינים והסוגים נמסרו אליו לתיקון. שנים חלפו, והחנות

הפכה להיות חלק ממנו והיתה כדי להחיות את נפשו. שימשה אותו בנאמנות כמקור פרנסה. הוא ורעייתו לא התברכו בילדים, כולו היה שקוע בעבודתו.

יום אחד בעל הבית מודיע לו שעליו למצוא מקום אחר, לפנות את החנות לא יאחר מסוף החודש, עקב אגף חדש שהוסיף לבית המסחר השוקק, והמקום צר מלהכיל את כולם. השען הרגיש שעולמו חרב עליו, שנים השקיע בה את נשמתו ומתאמץ להרחיב את חוג לקוחותיו. אם יסגור, ישבר מטה לחמו. הוא קם ממקומו בפיק ברכיים, ניסה לבקש על נפשו. הן לב טוב ורחום מפעם בקרב האיש הזה, איך לא יחוס על אומלל וקשה יום, התכרמו פניו של בעל הבית ושמע תחנוניו של השען. אבל הוא ידע כי אין בפניו שום אפשרות אחרת. במבוכת מה שלף את החוזה החתום של השכירות, שבו כתוב שעל השוכר יהיה לפנות את החנות באופן מיידי. השען האומלל הביט על החוזה, כשהבין כי כלתה אליו הרעה פרץ בבכי מר, קורע לבבות... הימים שחלפו לא נשאו עימם בשורות חדשות. הסוחר נותר בדרישתו, ומשלא נראה שום פתרון באופק, הלך בעל הבית לרב הקהילה וביקש לקרוא את השען לדין תורה.

עמדו שני הצדדים בפני בית הדין. האחד בטענותיו, והשני בדמעותיו המרות. הרכינו הדיינים את פניהם מפני הצער, אבל לא היה בכל אלו כדי לשנות את פסק הדין, שקבע כי על השוכר לקבל את הדין ולעזוב את החנות. השמועה עשתה לה כנפיים, והגיעה גם לאוזניו של אחד ממקורבי הרבי מבעלז. הוא היטיב להכיר את מרת נפשו של השען, ומאוד כאב לו, הלך וסיפר לרבי על פסק הדין שהוציא הסוחר זכאי ואת השען חייב, ומשמע הרבי את הסיפור ביקש שיביאו לפניו את הסוחר. הסוחר הגיע נפעם ונרעש, התייצב בקומה שחוחה בחדרו של הרבי והחל לגולל את השתלשלות הדברים, הוא סיפר על הפליט העני והאומלל שחיפש לשכור חנות למחייתו, ועל החלטתו להקצות בעבורו פינה בירכתי בית מסחרו. הוא הראה את החוזה החתום שבו מפורשת זכותו של בעל הבית לדרוש את פינוי החנות בכל עת שיחפוץ, והסביר שנחוץ עכשיו השטח להצלחת המסחר. הוא היה אדם ירא שמים ובעל מידות טובות, וניכר עליו שליבו נשבר בקרבו על הצער הכואב הלזה, אולם אפשרות אחרת לא היתה לו... 'הכל נכון, הכל צודק', נענה הרבי ואמר בקול שעצבות נסוכה בו, 'אבל השען כל כך מסכן, ובודד, אין לו משפחה, גם ילדים אין לו, צריכים להתחשב בו...' ידיו של הסוחר רעדו, 'הוא התחייב לצאת, זה חתום בחוזה' וגם בית הדין פסק' מלמל בקול נמוך. דממה השתררה בחדר. הרבי נאנח, שקוע כולו בשרעפיו. 'לפעמים הקב"ה מצפה מאיתנו שננהג 'לפנים משורת הדין', מילותיו של הרבי ריחפו בחלל החדר, מרעידות הלבבות. 'גם אם אנחנו צודקים, גם כשבית דין מוציא פסק הלכה שאנחנו צודקים, אסור לנו להתעלם מהלב היהודי שלנו. מהרחמנות שטבועה במידותיו של כל יהודי שהוא מזרעו של אברהם אבינו.' הסוחר הסכים לנהוג 'לפנים משורת הדין' ולה שאיר את השען בחנותו, וזכה לברכתו של הרבי. ידיו הרוטטות של הרבי הונחו על ראשו, והוא ברכו שיזכה לראות ברכה והצלחה בכל עמלו, שתהיה לו נחת מכל צאצאיו, וגם משמים ינהגו כלפיו 'מידה כנגד מידה' בהנהגה של חסד ורחמים, ואך טוב וחסד ירדפוהו כל ימי חייו.

חלפו שנים. לסוחר האמיד האירה ההצלחה את פניה באופן בלתי רגיל. ברכת הרבי מבעלז אפפה אותו, הוא זכה לאריכות ימים ושנים, לילדים מוצלחים מאוד, חיו היו אפופים עושר וכבוד, והוא המשיך ליהנות מפירותיה המתוקים של הוותרנות, שניתנו לו בשפע רב מידו הרחומה של הקדוש ברוך הוא.